

- จัดระบบเฝ้าระวังโรคในพื้นที่และติดตามผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดจนครบ 45 วัน หลังการรับประทานยาที่สงสัยว่าจะเป็นสาเหตุการระบาด

### ข้อเสนอ

ควรได้มีการแจ้งให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา ดำเนินการต่อไปนี้

- เฝ้าระวังและรายงานโรคทันทีที่พบผู้ป่วยโรคนี้ และหากสงสัยว่ามีผู้ป่วยโรคนี้ ให้ทำการยืนยันโรคในคน และควรเก็บตัวอย่างเนื้อเยื่อที่เหลืออยู่ เพื่อส่งตรวจหาพยาธิ
- ให้สุศึกษาแก่ประชาชน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรบริโภคอาหารดิบ

- 57 -

### สรุปข่าวการระบาดช่วงวันที่ 21 - 27 มกราคม 2545

โดย สถาบันพัฒนานักกระบาดวิทยา

กองระบาดวิทยา

| โรค/สถานที่เกิดโรค    | แหล่งข้อมูล                   | ผลการสอบสวนเบื้องต้น                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | การดำเนินการ                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| โรคหัด<br>จังหวัดแพร่ | สสจ.แพร่<br>25 มกราคม<br>2545 | ผู้ป่วย 8 ราย เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 6 – 17 มกราคม 2545 (ได้รับวัคซีนเพียง 3 ราย) เป็นเด็กอายุระหว่าง 2 – 6 ปี อยู่ในหมู่บ้านแม่แรม ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งในเขตอำเภอสองทางพื้นที่ได้ดำเนินการสอบสวนโรค คาดว่าน่าจะเกิดจากเด็กม้งซึ่งมาจากจังหวัดสระบุรี ในช่วงก่อนการระบาด (ขณะที่มีเด็กมีอาการป่วย) ทางพื้นที่ได้ให้วัคซีนแก่เด็กอายุ 1 ขวบ จนถึง 1.6 แล้ว (340 กว่าคน) ตั้งแต่สัปดาห์ก่อน ในสัปดาห์นี้มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอีก 6 รายเป็นเด็กอายุ 4 – 7 ปี ขณะนี้ ทางพื้นที่กำลังออกสอบสวนเพิ่มเติม | <ul style="list-style-type: none"> <li>- ให้คำแนะนำเรื่องการดูแลสุขภาพครอบคลุมของวัคซีนในกลุ่มชาวเขาพื้นที่อื่นๆ และให้วัคซีนในพื้นที่ที่เหมาะสม</li> <li>- ติดตามรายงานสอบสวนโรค</li> </ul>             |
| โรคหัด<br>จังหวัดน่าน | สสจ.น่าน<br>25 มกราคม<br>2545 | มีผู้ป่วยที่เข้านิยามโรคหัดของกองระบาดวิทยา ประมาณ 40 ราย ในหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอท่าวังผา เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 2 – 14 มกราคม 2545 ผู้ป่วยส่วนใหญ่อายุประมาณ 3 – 10 ปี จังหวัดได้ออกสอบสวนโรคตั้งแต่อาทิตย์ก่อน พบว่า ความครอบคลุมวัคซีนปี 2543 เพียง 70 % และเพิ่มขึ้น 90 % ปี 2544 ได้ฉีดวัคซีนให้เด็กทุกคนอายุระหว่าง 9 เดือน –                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>- แนะนำให้ถือหมู่บ้านชาวเขาเป็นพื้นที่เสี่ยงและดำเนินการสำรวจความครอบคลุมของวัคซีนร่วมกับให้วัคซีนในพื้นที่ที่เหมาะสม</li> <li>- ติดตามรายงานสอบสวนโรค</li> </ul> |

|                                                |                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                   |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
|                                                |                                             | 15 ปี ในหมู่บ้านและได้เจาะเลือดหา IgM และ viral antigen                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                   |
| โรคอุจจาระร่วง<br>เฉียบพลัน<br>จังหวัดจันทบุรี | รายงานเฝ้าระวัง<br>โรคประจำ<br>สัปดาห์ที่ 3 | ระหว่างวันที่ 13 – 19 มกราคม มีผู้ป่วย 2 ราย<br>รวมกับผู้ป่วยที่รายงานก่อนหน้านี้อีก 1 ราย<br>เป็นทั้งหมด 3 ราย ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่<br>4 มกราคม 2545 และผู้ป่วยรายสุดท้ายในวันที่<br>17 มกราคม 2545 โดยมาจากคนละอำเภอ<br>(เมือง ท่าใหม่ กิ่งเขา คิชฌกูฏ) และไม่พบความ<br>เกี่ยวข้องกัน ผลการเฝ้าระวังเฝ้าระวังเฝ้าระวังในผู้<br>สัมผัสไม่พบเชื้อ - 58 - | - ติดตามสถานการณ์<br>- ตามสรุปรายงาน<br>สอบสวนโรค |

| โรค/สถานที่เกิดโรค                  | แหล่งข้อมูล                            | ผลการสอบสวนเบื้องต้น                                                                                                                                                                                                                                     | การดำเนินการ                             |
|-------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| โรคพิษสุนัขบ้า<br>จังหวัดระนอง      | รายงานเฝ้าระวัง<br>โรคประจำ<br>สัปดาห์ | ผู้ป่วยชายอายุ 27 ปี ถูกสุนัขที่เลี้ยงไว้ในบ้าน<br>กัดเมื่อ 1 เดือนก่อน เริ่มป่วย เมื่อวันที่ 7<br>มกราคม 2545 และเสียชีวิตวันที่ 9 มกราคม<br>2545 ผลการตรวจสุนัขพบเชื้อ Rabies                                                                          | - จบการระบาด<br>- ตามรายงานสอบสวน<br>โรค |
| โรคพิษสุนัขบ้า<br>จังหวัดนครราชสีมา | รายงานเฝ้าระวัง<br>โรคประจำ<br>สัปดาห์ | ผู้ป่วยชาย อายุ 62 ปี เริ่มป่วยวันที่ 10 มกราคม<br>2545 เสียชีวิตวันที่ 16 มกราคม 2545 ไม่มี<br>ประวัติสุนัขกัดชัดเจน สงสัยจะเกิดจากสุนัขที่<br>เลี้ยงชุก่อนหน้านี้ ซึ่งตายโดยไม่ทราบสาเหตุ<br>ได้ตัดหัวสุนัขครอบปัจจุบันส่งตรวจแล้ว แต่ยัง<br>ไม่ทราบผล | - ตามผลการตรวจหัวสุนัข                   |

ข้อมูลเพิ่มเติมรายงานการเกิดโรค/การระบาดต่อเนื่องจากสัปดาห์ก่อน

|                                        |                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                       |
|----------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| โรคไข้มองอักเสบ<br>จังหวัดสุราษฎร์ธานี | สสจ.<br>สุราษฎร์ธานี<br>18 มกราคม<br>2545 | ได้รับแจ้งจาก สสจ.สุราษฎร์ธานี ว่ามีผู้ป่วย<br>สงสัย Meningococemia เพิ่มอีก 1 ราย<br>(เสียชีวิต) ผู้ป่วยเป็นหญิงอายุ 8 ปี อยู่ที่อำเภอ<br>บ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เริ่มมีไข้ต่ำ ๆ<br>วันที่ 7 มกราคม รักษาที่คลินิกและมีอาการ<br>มากขึ้นวันที่ 19 มกราคม admit โรงพยาบาล<br>บ้านนาสารวันที่ 20 มกราคม (ไข้สูง อาเจียน มี<br>จุดแดง ๆ บริเวณแขนขา) ได้รับการวินิจฉัย<br>Septicemia และส่งต่อไปโรงพยาบาลสุราษฎร์<br>ธานี ด้วยอาการ โคม่าและเสียชีวิตหลังเที่ยงคืน<br>วันเดียวกัน แพทย์วินิจฉัย R/O DHF, R/O | - สอบสวนความ<br>เชื่อมโยงกับผู้ป่วยราย<br>แรก<br>- ติดตามผลการตรวจ<br>เพาะเชื้อจากจมูกในผู้<br>สัมผัส |
|----------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | Meningococccemia ยังไม่ทราบว่าเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยรายแรกหรือไม่เนื่องจากผู้ป่วยรายแรกมีประวัติเดินทางมาที่อำเภอบ้านนาสาร แต่คนละตำบล ผลการตรวจ gram stain จาก CSF ไม่พบเชื้อ <i>N.meningitidis</i> ได้รับยาปฏิชีวนะจากคลินิกและโรงพยาบาลบ้านนาสาร) จังหวัดได้ค้นหาผู้สัมผัส และจ่ายยา Rifampicin ผู้สัมผัสจำนวน 30 ราย และส่งเพาะเชื้อจากจมูกในผู้สัมผัส 10 ราย |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

- 59 -

| โรค/สถานที่เกิดโรค            | แหล่งข้อมูล                         | ผลการสอบสวนเบื้องต้น                                                                                                                                                                            | การดำเนินการ                                            |
|-------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| โรคหัด<br>จังหวัดสุราษฎร์ธานี | รายงานเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ที่ 3 | ระหว่างวันที่ 13 – 19 มกราคม 2545 (รายงานเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์) พบผู้ป่วย 3 ราย รวมเป็นผู้ป่วยสะสมของปีนี้ 10 ราย จำนวนผู้ป่วยในปีที่ผ่านมา มีจำนวน 508 ราย ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 10 – 14 ปี | คณะสอบสวนจากกองระบาดวิทยาจะได้ออกสอบสวนโรคในสัปดาห์หน้า |
| โรคหัด<br>จังหวัดปัตตานี      | รายงานเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์      | ผู้ป่วยในรอบสัปดาห์นี้ไม่มี รายงานผู้ป่วยครั้งล่าสุด คือ ช่วงสัปดาห์แรกของเดือนมี 2 ราย ในรอบปี 2544 มี 335 ราย โรคกระจายใน 12 อำเภอ                                                            | เฝ้าระวังโรคต่อ                                         |

**ขอแก้ไข** รายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน ฉบับที่ 3/2545 หน้า 40 เรื่องสรุปข่าวการระบาดช่วงวันที่ 14 – 20 มกราคม 2545 ช่องไอกรน และเพิ่มโรคไข้มองอักเสบที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

| โรค/สถานที่เกิดโรค       | แหล่งข้อมูล                                                                                 | ผลการสอบสวนเบื้องต้น                                                                                                                                                            | การดำเนินการ                                                        |
|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| ไอกรน จังหวัด<br>หนองคาย | รายงานเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ที่ 2 (6-12 มกราคม 2545) มีผู้ป่วย 1 ราย | จากการสอบสวนไปทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย พบว่า เป็นผู้ป่วยสงสัยที่อยู่อำเภอสังคม ประวัติได้รับวัคซีนครบถ้วน ต่อมาแพทย์ได้เปลี่ยนแปลงการวินิจฉัย ไม่พบผู้ป่วยอื่นในชุมชน | ทางจังหวัดได้ดำเนินการสอบสวนเฉพาะราย และจะส่งรายงานให้กองระบาดวิทยา |
| โรคไข้มองอักเสบ          | รายงานเฝ้าระวัง                                                                             | ผู้ป่วยเป็นเด็กชายอายุ 2 ปี 9 เดือน อยู่ที่ ต.คัน                                                                                                                               | เฝ้าระวังโรคต่อไป                                                   |

|                     |                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                         |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| จังหวัดสุราษฎร์ธานี | โรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ที่ 2 (6-12 มกราคม 2545) มีผู้ป่วย 1 ราย เสียชีวิต 1 ราย | หูลี อำเภотаชนะ จ.สุราษฎร์ธานี เริ่มป่วยวันที่ 11 มกราคม 2545 รับการรักษาที่ รพ.ท่าชนะ วันที่ 12 มกราคม 2545 เสียชีวิตวันที่ 13 มกราคม 2545 ไม่มีประวัติเดินทางไปไหน ในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนป่วย ผลการเพาะเชื้อพบ Haemoculture ขึ้น <i>N.meningitidis</i> ส่งตรวจ Grouping ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังไม่ทราบผล จังหวัดได้ค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิด และจ่ายยา Rifampicin ผู้สัมผัสจำนวน 18 ราย | จนกระทั่งไม่มีผู้ป่วยรายใหม่เป็นเวลา 20 วัน และติดตามผลการตรวจ grouping |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|

- 60 -

## บันทึกท้ายบท

รายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนฉบับนี้ ได้มองเห็นว่าพื้นฐานของคุณภาพชีวิต ถ้าจะอยู่ก็ควรเปี่ยมด้วยคุณค่า แต่ถ้าละเลยการป้องกันก็จะทำให้อายุสั้นลงอย่างไม่ควรที่จะเกิดขึ้น ถ้ามองคนให้เป็นองค์รวม เอาเรื่องการป้องกันนำหน้าการรักษา ก็จะลดความสูญเสียทั้งผู้ให้และผู้รับบริการสุขภาพ ในก้าวทันโรคฉบับนี้ได้เสนอ เรื่อง ผิด จับ ปรับ ยึด บันทึกคะแนน ช่วยลดอุบัติเหตุได้จริง เนื้อหาสาระเป็นเรื่องที่กระทรวงสาธารณสุขควรได้มีการเคลื่อนไหว แสดงบทบาทสนับสนุนการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดระเบียบจราจรของประเทศ เพื่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้นต่อมาตรการของรัฐบาลดังกล่าวจะช่วยป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ และ อีกเรื่องหนึ่งคือ สถานการณ์การระบาดใหญ่ของโรคทริคิโนซิสที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา พบมีผู้ป่วยจำนวนมากรับประทานหมูที่มีพยาธิทริคิโนซิส โดยอาหารส่วนใหญ่ปรุงเป็นอาหารดิบ ในส่วนข้อมูลรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน ทำให้ได้มีการติดตามอย่างต่อเนื่องช่วยแสดงให้เห็นความผิดปกติของโรคภัยไข้เจ็บที่เฝ้าระวัง ที่พบมากในสัปดาห์นี้คือ โรคเลปโตสไปโรซิส ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในเขต 5 จังหวัดสุรินทร์ สำหรับข่าวการระบาดประจำสัปดาห์นี้ ได้แก่ โรคหัด พิษสุนัขบ้า และอุจจาระร่วง จึงควรเฝ้าระวังจับตามอง อย่ากระพริบเพื่อสุขภาพที่ดีขอประชาชนต่อไป

### ข่าวประชาสัมพันธ์

ขอเชิญผู้ปฏิบัติงานระบาดวิทยาทุกหน่วยงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และติดต่อสื่อสารทางเว็บไซต์ “ชุมชนคนระบาด” ที่ <http://epidman.zath.net>

ขอเชิญชวนผู้ที่สนใจทุกท่าน เตรียมส่งผลงานทางวิชาการเข้าร่วมนำเสนอ ในการสัมมนาโรคระบาดวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 22 – 24 พฤษภาคม 2545 ณ กรุงเทพมหานครรายละเอียดจะแจ้งให้ทราบในภายหลัง